

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سیرجان

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره بالینی

مشخصات درس:

گروه آموزشی	روانپزشکی	تعداد دانشجو	
عنوان درس	کارآموزی بیماری های اعصاب و روان	تعداد واحد	
مقطع و رشته تحصیلی	دکتری عمومی پزشکی	تاریخ شروع دوره	
نیمسال تحصیلی		تاریخ پایان دوره	
مدرس/مدرسین درس		روز و ساعت جلسات	
مسئول درس (دروس اشتراکی)		دروس پیش نیاز	
روش برگزاری (حضوری/مجازی/ترکیبی)		محل برگزاری	

شرح کلی درس:

این درس با هدف آشنایی دانشجویان پزشکی در دوره های کارآموزی با اصول ارزیابی، تشخیص، درمان و پیگیری اختلالات شایع روان پزشکی ارائه می شود. دانشجویان ضمن حضور در بخش روان پزشکی و درمانگاه، مهارت های لازم در برقراری ارتباط مؤثر با بیمار، اخذ شرح حال روان پزشکی، انجام معاینه وضعیت روانی، شناسایی علائم و نشانه های اختلالات روانی، تشخیص و تشخیص افتراقی بیماری ها را کسب می کنند. همچنین دانشجویان با اصول درمان دارویی و غیردارویی، نحوه برخورد با اورژانس های روان پزشکی، ارزیابی خطر خودکشی و آسیب به دیگران و اصول مراقبت و پیگیری بیماران آشنا شده و تحت نظارت استاد و تیم درمان در روند ارزیابی و مراقبت از بیماران مشارکت می نمایند.

هدف/اهداف کلی درس:

آشنایی با اصول ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات شایع روان پزشکی   کسب مهارت در برقراری ارتباط مؤثر با بیمار و اخذ شرح حال روان پزشکی   آشنایی با اصول انجام معاینه وضعیت روانی و شناسایی علائم و نشانه‌های اختلالات روانی   توانایی تشخیص و تشخیص افتراقی اختلالات شایع روان پزشکی   آشنایی با اصول درمان‌های دارویی و غیردارویی در اختلالات روان پزشکی   آشنایی با نحوه برخورد اولیه با اورژانس‌های روان پزشکی و ارزیابی خطر خودکشی و آسیب به دیگران   آشنایی با اصول مراقبت، پیگیری و توانبخشی بیماران مبتلا به اختلالات روان پزشکی   تقویت مهارت‌های بالینی، ارتباطی، اخلاق حرفه‌ای و کار تیمی در مراقبت از بیماران روان پزشکی

روش تدریس:

☐ روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒ روش تدریس سخنرانی
☐ روش تدریس ایفای نقش	☒ روش تدریس بحث گروهی
☐ روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☐ روش تدریس پرسش و پاسخ

☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
☒	روش تدریس در کنار تخت بیمار	☐	روش تدریس مبتنی بر مورد
		☐	روش تدریس در گروه‌های کوچک
			سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.			
☐	ماکت	☐	پاورپوینت
☐	کتاب	☐	جزوه
☐	مانکن	☒	بیمار شبیه سازی شده
☐	وایت برد	☐	نرم افزار
☐	تصویر	☐	پوستر
☒	بیمار واقعی	☐	لوازم واقعی
☐	فایل صوتی	☒	فیلم آموزشی
			سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت های فراگیران در عرصه ها و فرصت های آموزشی:

حضور منظم و فعال در بخش روان پزشکی، درمانگاه و سایر عرصه های آموزشی.
اخذ شرح حال روان پزشکی و برقراری ارتباط مؤثر با بیماران تحت نظارت استاد.
انجام معاینه وضعیت روانی و ثبت یافته های بالینی بیماران.
مشارکت در راندهای بخش و ارائه موارد بالینی و بحث در مورد تشخیص و تشخیص افتراقی.
بررسی و تفسیر یافته های آزمایشگاهی و بررسی های تشخیصی مرتبط با بیماران روان پزشکی.
مشارکت در تدوین برنامه درمانی و پیگیری بیماران تحت نظارت استاد و پزشک مسئول.
آشنایی و مشارکت در ارزیابی بیماران با خطر خودکشی، پرخاشگری و سایر اورژانس های روان پزشکی.
شرکت فعال در جلسات آموزشی، کنفرانس ها و ارائه موارد بالینی.
مطالعه و مرور منابع علمی مرتبط با موارد بالینی مشاهده شده و ارائه مطالب در جلسات آموزشی.
رعایت اخلاق حرفه ای، محرمانگی اطلاعات و حقوق بیماران و همکاری مناسب با اعضای تیم درمان.

نحوه ارزیابی فراگیران:

☐	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☐	سئوالات صحیح-غلط	☐	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☒	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
☐	پورتفولیو	☒	لاگ بوک
☐	مشاهده مستقیم فعالیت های عملی/پروسیجرها (DOPS)	☐	آزمون بالینی ساختاریافته عینی (OSCE)
		☐	آزمون کوتاه مدت عملکرد بالینی (Mini-CEX)

سایر موارد: ...

ردیف	عناوین	نمره/درصد
1	عملکرد بالینی و مهارت های عملی در بخش و درمانگاه	نمره 8 (40%)
2	حضور، مسئولیت پذیری و مشارکت در فعالیت های آموزشی	نمره 3 (15%)
3	گزارش صبحگاهی، ارائه کیس و مشارکت در کنفرانس های آموزشی	نمره 3 (15%)
4	ارزشیابی عملی و تئوری در محیط بالین، شامل اخذ شرح حال و معاینه وضعیت روانی	نمره 4 (20%)

5	آزمون نهایی کتبی/شفاهی و جمع‌بندی مطالب	(10%) نمره 2

سیاست ها و قوانین:

حضور منظم، به موقع و فعال فراگیران در کلیه فعالیت‌های آموزشی و بالینی الزامی است.   رعایت اخلاق حرفه‌ای، احترام به بیمار و حفظ کرامت انسانی در تمام مراحل آموزش ضروری است.   حفظ محرمانگی اطلاعات، حریم خصوصی و اسرار بیماران الزامی بوده و اطلاعات بیماران نباید خارج از محیط آموزشی و درمانی مطرح یا منتشر شود.   انجام مصاحبه، شرح حال‌گیری، معاینه وضعیت روانی و سایر اقدامات بالینی باید در حدود صلاحیت فراگیر و تحت نظارت استاد یا پزشک مسئول انجام شود.   هرگونه اقدام تشخیصی یا درمانی و تغییر در برنامه درمانی بیمار باید با تأیید استاد یا پزشک مسئول انجام گیرد.   رعایت مقررات بیمارستان، بخش روان‌پزشکی، اصول کنترل عفونت و الزامات ایمنی بیمار الزامی است.   فراگیران موظف به رعایت اصول ایمنی در برخورد با بیماران پرخطر، پرخاشگر یا دارای خطر خودکشی بوده و باید موارد خطر را فوراً به پزشک مسئول اطلاع دهند.   حضور فعال در راندها، گزارش صبحگاهی، کنفرانس‌ها، جلسات آموزشی و ارائه موارد بالینی مورد انتظار است.

رعایت پوشش حرفه‌ای، نظم، مسئولیت‌پذیری و همکاری مناسب با اعضای تیم درمان الزامی است.

ارزشیابی فراگیران بر اساس عملکرد بالینی، مهارت‌های عملی، فعالیت‌های آموزشی، حضور و مشارکت، اخلاق حرفه‌ای و آزمون نهایی انجام خواهد شد.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است ...که دانشجو با	...اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند	مدرس /مدرسین
1	نحوه شرح حال گیری و انجام مصاحبه بالینی	اصول برقراری ارتباط و اخذ شرح حال روان پزشکی	شرح حال کامل روان پزشکی اخذ کرده و مصاحبه بالینی مناسب انجام دهد.	
2	علامت شناسی و سمیولوژی روان پزشکی	علائم و نشانه‌های اصلی اختلالات روان پزشکی و معاینه وضعیت روانی	علائم روان پزشکی را شناسایی، توصیف و در معاینه وضعیت روانی ثبت کند.	
3	اورژانس‌های روان پزشکی	انواع اورژانس‌های روان پزشکی و اصول برخورد اولیه با آنها	بیماران دچار بی‌قراری، پر خاشگری، خودکشی و سایر اورژانس‌های روان پزشکی را ارزیابی و اقدامات اولیه مناسب را بیان کند.	
4	اختلالات خلقی (طیف افسردگی)	علائم، علل، تشخیص و تشخیص افتراقی اختلالات افسردگی	علائم افسردگی را شناسایی و تشخیص و تشخیص افتراقی مناسب را مطرح کند.	
5	اختلالات خلقی (طیف بایپولار)	تظاهرات بالینی، تشخیص و تشخیص افتراقی اختلالات	علائم مانیا و هیپومانیا را شناسایی و اختلال دوقطبی را از سایر	

		دوقطبی	اختلالات افتراق دهد.
6	اسکیزوفرنی	علائم، سیر بیماری، تشخیص و اصول درمان اسکیزوفرنی	علائم مثبت و منفی اسکیزوفرنی را شناسایی و تشخیص افتراقی آن را مطرح کند
7	اختلالات هذیانی و سایر سایکوزها	انواع اختلالات سایکوتیک و ویژگی‌های بالینی آنها	علائم هذیان و سایر علائم سایکوتیک را شناسایی و تشخیص افتراقی آنها را مطرح کند
8	درمان‌های دارویی در روان‌پزشکی؛ داروهای SSRI, SNRI و TCA	گروه‌های دارویی ضدافسردگی و کاربرد و عوارض آنها	را بیان TCA و SNRI, SSRI کاربرد، عوارض مهم و اصول مصرف کند.
9	اختلالات اضطرابی	انواع اختلالات اضطرابی، علائم و اصول تشخیص و درمان	اختلالات اضطرابی شایع را شناسایی و تشخیص افتراقی آنها را مطرح کند
10	اختلالات شبه‌جسمی و تجزیه‌ای	علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی اختلالات شبه‌جسمی و تجزیه‌ای	علائم این اختلالات را شناسایی و آنها را از بیماری‌های جسمی افتراق دهد
11	اختلالات جسمی	ارتباط بیماری‌های جسمی و اختلالات روانی و تظاهرات روان‌پزشکی بیماری‌های جسمی	علائم روان‌پزشکی ناشی از بیماری‌های جسمی را شناسایی و ارزیابی اولیه انجام دهد
12	درمان‌های دارویی در روان‌پزشکی و داروهای تثبیت‌کننده خلق؛ لاموتریژین، سدیم والپرات و کاربامازپین	اصول کاربرد داروهای تثبیت‌کننده خلق در اختلالات خلقی	کاربرد، عوارض مهم و اصول مصرف لاموتریژین، سدیم والپرات و کاربامازپین را بیان کند
13	اختلالات شخصیت	انواع اختلالات شخصیت و ویژگی‌های بالینی آنها	ویژگی‌های اختلالات شخصیت را شناسایی و تشخیص افتراقی آنها را مطرح کند
14	دلیریوم، دمانس و سایر اختلالات شناختی	علائم، علل و روش‌های ارزیابی اختلالات شناختی	دلیریوم و دمانس را از یکدیگر و از سایر اختلالات روان‌پزشکی افتراق دهد
15	درمان‌های دارویی در روان‌پزشکی؛ داروهای	انواع داروهای آنتی‌سایکوتیک و اصول مصرف آنها	تفاوت آنتی‌سایکوتیک‌های نسل اول و دوم، کاربرد و عوارض مهم

	آنتی سایکوتیک نسل اول و دوم		آنها را بیان کند
16	اختلالات خوردن و خواب	انواع، علائم و اصول تشخیص اختلالات خوردن و خواب	اختلالات شایع خوردن و خواب را شناسایی و تشخیص افتراقی آنها را مطرح کند
17	درمان دارویی در روان پزشکی؛ داروهای دسته و الکتروشوک تراپی BZD	کاربرد بنزودیازپین ها و اصول الکتروشوک تراپی در روان پزشکی	ECT ها و موارد کاربرد BZD کاربرد، عوارض و احتیاطات مصرف را بیان کند
18	جمع بندی و مرور مباحث روان پزشکی	مرور و یکپارچه سازی مباحث اصلی روان پزشکی	یک بیمار روان پزشکی را از نظر شرح حال، معاینه وضعیت روانی، تشخیص و اصول درمان ارزیابی و ارائه کند

منابع درس:

(۱) درسنامه روانپزشکی بالینی و علوم رفتاری. دکتر میرفرهاد قلعه بندی. چاپ. ۱۴۰